

Ympäristöministeriön lausuntopyyntö: Ympäristöministeriön lausuntopyyntö ilmastotoimien sosiaalisen tuen suunnitelmasta

KH 24.08.2026 § 249

428/00.01.06/2026

Päätösesitys

Kaupunginhallitus päättää lausua suunnitelmasta seuraavaa:

Rakennusten energiatehokkuusneuvonta kuluttajille ja mikroyrityksille:

Neuvonnassa tulee varmistaa palvelujen saavutettavuus myös pienissä kunnissa ja haja-asutusalueilla.

Energia-avustukset asunto-osakeyhtiöille:

Erityisen tärkeää on huomioida alueet, joilla asuntojen alhainen arvo ja heikot vakuudet vaikeuttavat energiaremonttien rahoittamista. Tukiehtojen tulee mahdollistaa avustusten hyödyntäminen myös pienissä asunto-osakeyhtiöissä ja matalan hintatason alueilla.

Avustukset energiatehokkuuden parantamiseen valtion tukemille asuntoyhteisöille:

Avustusten tulee olla hyödynnettävissä myös valtion tukemia asuntoja omistavissa pienten kuntien vuokraloyhtiöissä. Hakumenettelyn tulee olla hallinnollisesti kevyt, jotta myös pienet asuntoyhteisöt voivat tosiasiallisesti hyödyntää tukea.

Införande av anropsstyrd kollektivtrafik på Åland:

Ei kommentoitavaa.

Henkilöauton romutuspalkkio yksityishenkilöille:

Tuen kohdentaminen pienituloisille sekä mahdollisuus käyttää tukea myös käytetyn täyssähköauton hankintaan on perusteltua. Harvaan asutuilla alueilla henkilöauto on usein välttämätön, eikä joukkoliikenne tarjoa tosiasiallista vaihtoehtoa esimerkiksi työssäkäyntiin ja asiointiin.

Raskaan kaluston hankintatuki mikroyrityksille:

Tuen tulee olla riittävän suuri, jotta myös pienillä yrityksillä on tosiasiallinen mahdollisuus uudistaa kalustoaan. Vaikka latausinfrastruktuuri ei sisälly tähän toimenpiteeseen, raskaan liikenteen sähköistymisen edellytyksenä on, että latausinfrastruktuurin alueellisesta kattavuudesta huolehditaan myös muilla tukivälineillä.

Alueellisen joukkoliikenteen tuki:

Rahoituksen kohdentamisessa tulee huomioida alueet, joilla joukkoliikenteen palvelutaso on heikko ja henkilöautoriippuvuus suuri. Tuen tulee mahdollistaa myös kuntarajat ylittävien työssäkäynti-, opiskelu- ja asiointiyhteyksien kehittäminen.

Kutsuliikenteen tuki:

Kutsuliikenne tarjoaa mahdollisuuden täydentää joukkoliikennettä alueilla, joilla säännöllisen reittiliikenteen järjestäminen on haastavaa. Tukimallin tulee mahdollistaa kuntien tarpeisiin soveltuvat ratkaisut sekä mahdollisuuksien mukaan palvelujen yhteensovittaminen muiden henkilökuljetusten kanssa.

Kävelyn ja pyöräliikenteen infrastruktuuri-investoinnit:

Rahoituksen kohdentamisessa tulee huomioida myös pienet kaupungit ja kunnat, jotka täyttävät toimenpiteen sosiaalisen haavoittuvuuden kriteerit. Yksittäisillä puuttuvilla yhteyksillä voi olla suuri merkitys esimerkiksi koulumatkojen sekä palvelujen turvalliselle saavutettavuudelle.

Toimenpiteiden arvioidut vaikutukset:

Vaikutusten arvioinnissa tulee päästövähennysten lisäksi huomioida alueellinen ja sosiaalinen oikeudenmukaisuus. Harvaan asutulla alueella toteutettavan toimenpiteen päästövaikutus voi olla käyttäjämäärän vuoksi vähäinen, mutta vaikutus liikenneköyhyyteen ja palvelujen saavutettavuuteen merkittävä.

Muut huomiot suunnitelmaan ja toimenpiteisiin:

Suunnitelman toimeenpanossa tulee varmistaa, että rahoitus tavoittaa myös pienet kaupungit ja harvaan asutut alueet. Tukien hakumenettelyjen tulee olla hallinnollisesti kevyitä ja omarahoitusosuuksien sellaisia, etteivät ne muodostu esteeksi hankkeiden toteuttamiselle.

Keuruun kaltaisilla alueilla vihreän siirtymän sosiaalisen oikeudenmukaisuuden kannalta keskeisiä kysymyksiä ovat pitkät etäisyydet, henkilöautoriippuvuus, rajallinen joukkoliikennetarjonta sekä vanhan rakennuskannan ja asuntojen alhaisen arvon aiheuttamat haasteet. Nämä olosuhteet tulee huomioida rahoituksen lopullisissa valintakriteereissä.

Päätös

Päätösesitys hyväksyttiin.

Perustelu

Ympäristöministeriö pyytää lausuntoja Suomen ilmastotoimien sosiaalisen tuen suunnitelman luonnoksesta.

Tausta

Suomen ilmastotoimien sosiaalisen tuen suunnitelma (sosiaalinen ilmastosuunnitelma) on osa kansallista ja eurooppalaista

ilmastopolitiikan kokonaisuutta, jossa keskeisenä tavoitteena on edistää vihreää siirtymää sosiaalisesti oikeudenmukaisella tavalla. Suunnitelman laatiminen liittyy EU:n sosiaaliseen ilmastorahastoon (Social Climate Fund), jonka tarkoituksena on tukea haavoittuvassa asemassa olevia EU-kansalaisia ja yrityksiä, kun päästökauppa laajenee koskemaan tieliikennettä ja rakennusten erillislämmitystä (ETS2). Rahoituksen käyttöön saamiseksi jäsenvaltioiden edellytetään laativan sosiaalinen ilmastosuunnitelma, jossa kuvataan ne kansalliset toimenpiteet, joilla haavoittuvia kotitalouksia, mikroyrityksiä ja liikenteen käyttäjiä tuetaan siirtymässä.

Sosiaalista ilmastorahastoa koskeva suunnitelma liitetään erillisenä kappaleena osaksi kansallista kumppanuussuunnitelmaa (NRP). Sosiaalista ilmastorahastoa (SCF) koskevaa suunnitelmaa koskevat lausuntokierrokset on toteutettu itsenäisesti, eikä SCF-suunnitelma tule lausuttavaksi osana NRP-suunnitelmaa koskevaa lausuntopyyntöä. Sosiaalista ilmastorahastoa koskeva suunnitelma hyväksytään EU-komissiossa erillisessä menettelyssä.

Tavoitteet

Suomen kansallisessa suunnitelmassa esitetään toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on lieventää päästökaupan laajentamisen aiheuttamia sosiaalisia vaikutuksia ja ehkäistä energiaköyhyyttä ja liikenneköyhyyttä tilanteessa, jossa fossiilisten polttoaineiden käytön kustannukset kasvavat. Toimet kohdennetaan erityisesti niihin ryhmiin ja alueisiin, joihin kustannusvaikutuksen kohdistuvat voimakkaimmin. Tavoitteena on, että kotitalouksilla ja mikroyrityksillä olisi paremmat mahdollisuudet sopeutua muutokseen, esimerkiksi vähentämällä energiankulutusta, parantamalla energiatehokkuutta tai siirtymällä vähäpäästöisiin ratkaisuihin. Samalla suunnitelman tavoitteena on tukea rakenteellista muutosta kohti kestävämpiä energia- ja liikkumisen ratkaisuja.

[Linkki lausuntopyyntöön](#). Josta löytyy myös suunnitelmaluonnos.

Toimivalta

26.8 § Kaupunginhallituksen tehtävät ja toimivalta, päättää lausunnon ja selityksen antamisesta

Valmistelija

Elinvoimajohtaja Collin Tuomas, tuomas.collin(at)keuruu.fi, 040 3533104

Kaupunkikehityspäällikkö Timo Määttä, timo.maatta(at)keuruu.fi, 0400 763 995

Esittelijä

Kaupunginjohtaja

Tiedoksi

Hallintosihteeri

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto